

IRENA DROŹDZIK

UCZESTNICZYĆ ŚWIADOMIE

To nie takie proste i nie dość powszechne.

Dojrzałego wyboru wymaga szczere zżycie się ze środowiskiem i bycie „wśród” ludzi, a nie „obok” nich. Harmonia nie jest cechą dziedziczną, szczególnie w postawach lokalnych. Trzeba raczej samemu żyć świadomie, bo otwartość nie od razu jest doceniana.

Przyzwolenie społeczne przychodzi zwykle po latach, rzadko w porze rozędu i młodzieńczych projektów. Wytrwałość w dążeniach wymaga wielu wyrzeczeń.

W powszechnym odruchu natury wygodniej jest zasklepić się w prywatności niż dzielić się sobą z innymi. Także we współczesnej mieszaninie celów dość odległe pobrzmiwają oświeceniowe zachęty, by „być narodowi użytecznym”.

Nic więc dziwnego, że jedni z niecierpliwością, inni z melancholią rozglądamy się wokół siebie, szukając punktów oparcia lub przynajmniej odniesienia...

Taką przystanią bezinteresowną, często gromadną, okazują się regionalne towarzystwa kultury. Krag ludzi, którzy je tworzą, a przede wszystkim inspirują, wytycza czasami długoletnią drogę pozytywnych przekształceń zarówno w kulturze, jak i lokalnej świadomości więzi i poszanowania. Realnym tego przykładem może być powstałe ćwierć wieku temu Towarzystwo Miłośników Kęt. Ubiegłoroczny jubileusz jego działalności udokumentował długotrwałe utożsamianie się sporej grupy ludzi z miejscem życia i ich czynne uczestnictwo we współczesnym rozwoju miasta.

W obrachunku 25-lecia najcenniejszą pozycją okazali się pomocni, niezawodni ludzie. Kiedy zbliżał się w 1977 r. jubileusz 700-lecia Kęt, pilna potrzeba opisania dziejów miasta, zgromadzenia dokumentacji i rozeznania ducha lokalizmu wydobyła ludzi przydatnych i kompetentnych. Przyśpieszone czynności sprzyjające porządkowaniu i odkrywaniu wiedzy o dorobku kulturowym miasta zrodziły autentyczne, neopozytywistyczne działania, najnaturalniej podbudowane aktywnością lokalną.

To był właściwy moment dla spotkania się ludzi z wyobraźnią i nerwem społecznikowskim. Patrząc od wewnątrz na ten czas żywiłowej samoorganizacji widzę, że siłę oddziaływania mieli głównie ci, którzy cenili pracę twórczą, zarówno w szkolnictwie czy samorządzie, jak i przemyśle.

Jeśli uzdolniony inżynier, piastujący skądinąd wysokie stanowisko, znał się hobbystycznie na staromiejskiej architekturze, w naturalny sposób stawał się współtwórcą pomysłów artysty plastyka projektującego oprawę jubileuszu. Pole oddziaływania zdobywał przy tym szersze, gdy decydował się przewodniczyć społecznemu komitetowi obchodów uroczystości.

Licealny polonista o predyspozycjach badawczych, nawykły od czasów studiów do szperania w archiwach, pobudził świadomość historyczną mieszkańców, a odczytami i publikacjami „Z dziejów Kęt” niejako uzasadnił dumę z bogatej przeszłości miasta.

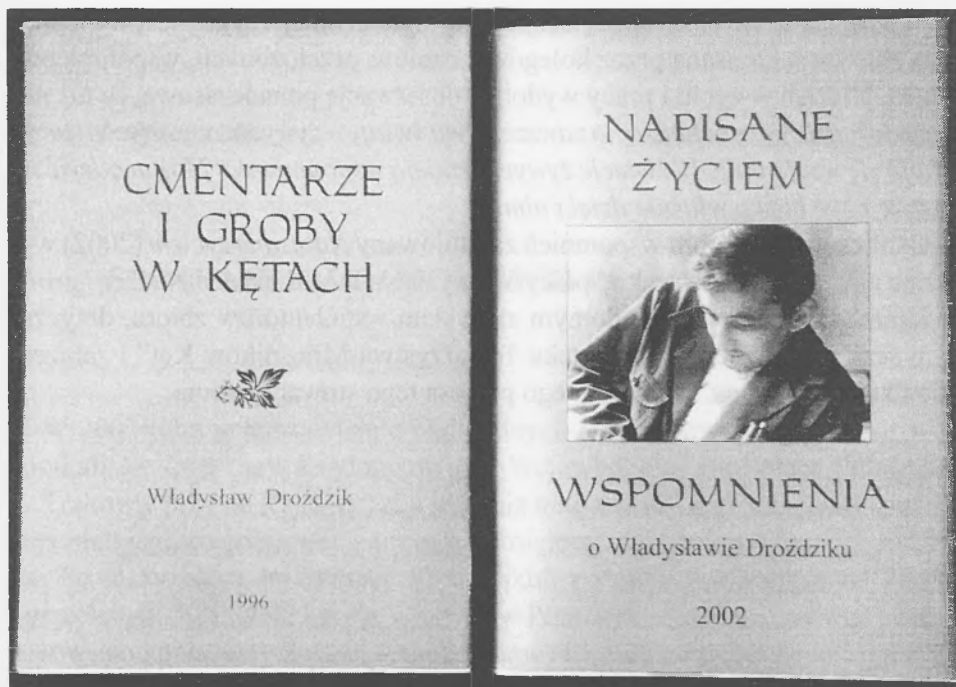
Kolekcyjerskie zbiory pasjonata tradycji miejscowego rzemiosła wyzwoliły w grupie innych potrzebę starań o stałą ekspozycję muzealiów, a umiejętności syna rymarza, na szczęście nie przytępione studiami plastycznymi, znalazły ujście w oryginalnych projektach rocznicowych plakatów, stylizowanego liternictwa i znaków rozpoznawczych upodobnionych do estetyki starodruków i średniowiecznych pieczęci.

Dałoby się przytaczać wiele takich zespolonych działań podjętych przez ludzi śmiałych zarówno swoją wiedzą, jak i upodobaniami. Trwała wartość ma chyba zatem uwaga prof. T. Kotarbińskiego, iż *bywają rzeczy, które się robi tylko dlatego, że są interesujące, i bywają rzeczy tylko dlatego interesujące, że się je robi*. Wypróbowane nawyki pracy dla społeczności lokalnej mieli radni różnych szczebli z lat ożywionego ruchu samorządowego. Z kolei ogromną pomocą i rozeznaniem potrzeb młodej inteligencji mogli służyć na przykład ci z uczących w szkołach maturalnych, którzy pracowali z młodzieżą na zajęciach pozalekcyjnych i w naukowym ruchu olimpiad przedmiotowych.

Ten otwarty stosunek do potrzeb i osobistej przydatności owocuje zresztą do dziś. I ja i moi wychowankowie spotykamy się bez słów w tych działaniach dla środowiska, które okazują się sensowne i pożyteczne. W ich i moim pokoleniu żywe jest jeszcze oddziaływanie autorytetów myśli i pracy, co ujął najprościej ks. prof. J. Tischner swym niezapomnianym nakazem: *Żyj świadomie*.

Teraz, w 2002 r. zdecydowaliśmy, aby publikacją rocznicową na 25-lecie działalności Towarzystwa Miłośników Kęt utrwalić wspomnienia o nauczycielu, humaniście, pionierze miejscowej historiografii, człowieku spełnionym w pracy przydatnej i zobowiązującej¹. Bo *taką właśnie nieobojętność – wszyscy, którzy Go znałimy – dzisiaj jesteśmy Mu winni* – zauważa jedna z autorek wspomnianego zbioru.

¹ Napisane życiem. Wspomnienia o Władysławie Drożdżiku, Kęty 2002.

Strony tytułowe dwóch publikacji z serii „Biblioteka Towarzystwa Miłośników Kęt”

Miał on swoisty dar tworzenia wokół siebie miejsca dla przeszłości tej zwykłej, codziennej, ale zawsze osobowej, nie bezimiennej. Ta imiennosc ludzi, zdarzeń, domów, miejsc, rekwizytów była najważniejszą cechą humanistycznej wrażliwości i właściwością umysłu Profesora – dostrzegł współpracownik wspomnianego. Śledził on zazwyczaj nie tyle bieg wydarzeń z ich przyczynowo-skutkowymi konsekwencjami, ile historię w jej personalnym wymiarze – podkreślała recenzentka tej publikacji.

Można, jak widać, i skromną książeczką – tym cenniejszą, gdy jest wypowiedzią zbiorową, napisaną przez kolegów, uczniów, przełożonych, współpracowników, bliskich w życiu i pracy wydobyć obserwację ponadczasową, że *tak naprawdę ludzie nie odchodzą na zawsze. Dwa światy – żywych i umarłych – przenikają się wzajemnie. W świecie żywych istnieją wspomnienia. Można odejść na zawsze i być blisko właśnie dzięki nim.*

Okolicznościowy tom wspomnień zatytułowany *Napisane życiem* (2002) wyraźnie nawiązuje do autorskiej pracy Władysława Drożdżika *Cmentarze i groby w Kętach* (1996) i jest świadomym zamysłem współautorów zbioru, dotyczącym serii wydawniczej „Biblioteka Towarzystwa Miłośników Kęt” i zarazem „domknięciem pracy” długoletniego prezesa tego stowarzyszenia.

...

...

...